

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (veliko vijeće)

29. srpnja 2019.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Autorsko pravo i srodna prava – Direktiva 2001/29/EZ – Informacijsko društvo – Usklađivanje određenih aspekata autorskog i srodnih prava – Članak 2. točka (a) – Pravo reproduciranja – Članak 3. stavak 1. – Priopćavanje javnosti – Članak 5. stavci 2. i 3. – Iznimke i ograničenja – Doseg – Povelja Europske unije o temeljnim pravima”

U predmetu C-469/17,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Bundesgerichtshof (Savezni vrhovni sud, Njemačka), odlukom od 1. lipnja 2017., koju je Sud zaprimio 4. kolovoza 2017., u postupku

Funke Medien NRW GmbH

protiv

Bundesrepublik Deutschland,

SUD (veliko vijeće),

u sastavu: K. Lenaerts, predsjednik, A. Arabadžiev, M. Vilaras, T. von Danwitz, C. Toader, F. Biltgen i C. Lycourgos, predsjednici vijeća, E. Juhász, M. Ilešič (izvjestitelj), L. Bay Larsen i S. Rodin, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Szpunar,

tajnik: M. Aleksejev, načelnik odjela,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 3. srpnja 2018.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za Funke Medien NRW GmbH, T. von Plehwe, *Rechtsanwalt*,
- za njemačku vladu, T. Henze, M. Hellmann, E. Lanckenau i J. Techert, u svojstvu agenata,
- za francusku vladu, E. Armoët, D. Colas i D. Segoin, u svojstvu agenata,
- za vladu Ujedinjene Kraljevine, Z. Lavery i D. Robertson, u svojstvu agenata, uz asistenciju N. Saundersa, *barrister*,
- za Europsku komisiju, H. Krämer, T. Scharf i J. Samnadda, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: njemački

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 25. listopada 2018.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 2. točke (a), članka 3. stavka 1. i članka 5. stavaka 2. i 3. Direktive 2001/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu (SL 2001., L 167, str. 10.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 17., svezak 1., str. 119.).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između društva Funke Medien NRW GmbH (u daljnjem tekstu: društvo Funke Medien) – koje vodi internetski portal njemačkih dnevnih novina *Westdeutsche Allgemeine Zeitung* – i Bundesrepublik Deutschland (Savezna Republika Njemačka) u vezi s činjenicom da je spomenuto društvo objavilo određene „klasificirane” dokumente „ograničenog pristupa” koje je sastavila njemačka vlada.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Uvodne izjave 1., 3., 6., 7., 9., 31. i 32. Direktive 2001/29 glase:
 - „(1) Ugovorom [o EZ-u] se predviđa uspostavljanje unutarnjeg tržišta i uvođenje sustava koji će osigurati da na unutarnjem tržištu tržišno natjecanje ne bude narušeno. Usklađivanje zakonodavstava država članica o autorskom pravu i srodnim pravima pridonosi postizanju ovih ciljeva.
[...]
 - (3) Predloženo usklađivanje pomoći će u provedbi četiriju sloboda unutarnjeg tržišta i povezano je s poštovanjem temeljnih načela prava, a osobito vlasništva, uključujući intelektualno vlasništvo i slobodu izražavanja i javni interes.
[...]
 - (6) Bez usklađivanja na razini Zajednice, zakonodavne djelatnosti na nacionalnoj razini koje su već započele u većem broju država članica kao odgovor na tehnološke izazove mogle bi rezultirati značajnim razlikama u zaštiti, a time i u ograničenjima slobodnog kretanja usluga i proizvoda koji sadrž[avaju] intelektualno vlasništvo ili se temelje na intelektualnom vlasništvu, što dovodi do ponovnog cjepljanja unutarnjeg tržišta i pravne nedosljednosti. Utjecaj takvih zakonskih razlika i pravne nesigurnosti postat će značajniji daljnjim razvojem informacijskog društva, koje je već znatno povećalo prekogranično iskorištavanje intelektualnog vlasništva. [...]
 - (7) Zakonski okvir Zajednice za zaštitu autorskog prava i srodnih prava mora, stoga, također biti prilagođen i dopunjen koliko god je to potrebno za nesmetano [dobro] funkcioniranje unutarnjeg tržišta. [...] [R]azlike koje ne utječu štetno na funkcioniranje unutarnjeg tržišta ne bi trebalo ukloniti niti ih sprečavati.
[...]

(9) Svako usklađivanje autorskog prava i srodnih prava mora se temeljiti na visokoj razini zaštite, budući da su takva prava ključna za intelektualno stvaralaštvo. Njihova zaštita pomaže u održavanju i razvoju kreativnosti u interesu autora, umjetnika izvođača, producenata, potrošača, kulture, industrije i javnosti u cjelini. Intelektualno vlasništvo je stoga priznato kao sastavni dio vlasništva.

[...]

(31) Pravedna ravnoteža prava i interesa između različitih kategorija nositelja prava, kao i između različitih kategorija nositelja prava i korisnika predmeta zaštite mora biti osigurana. Postojeće iznimke i ograničenja prava, što su ih odredile države članice, moraju se ponovno procijeniti s obzirom na novo elektroničko okruženje. [...] Kako bi se osiguralo pravilno [dobro] funkcioniranje unutarnjeg tržišta, takve bi se iznimke i takva ograničenja trebala ujednačenije definirati. Stupanj njihova usklađivanja trebao bi se temeljiti na njihovom utjecaju na nesmetano [dobro] funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

(32) Ovom direktivom predviđen je iscrpan popis iznimaka i ograničenja prava reproduciranja i prava priopćavanja javnosti. [...] Države članice trebale bi postići dosljednu primjenu tih iznimaka i ograničenja [...]"

4 Članak 2. Direktive 2001/29, naslovljen „Pravo reproduciranja”, glasi kako slijedi:

„Države članice moraju predvidjeti isključivo pravo davanja ovlaštenja ili zabrane za izravno ili neizravno, privremeno ili trajno reproduciranje bilo kojim sredstvima i u bilo kojem obliku, u cijelosti ili u dijelovima:

(a) autorima, njihovih djela;

[...]”

5 Članak 3. te direktive, naslovljen „Pravo priopćavanja autorskog djela javnosti i pravo stavljanja drugih predmeta zaštite na raspolaganje javnosti”, u stavku 1. propisuje:

„Države članice moraju predvidjeti autorima isključivo pravo davanja ovlaštenja ili zabrane za svako priopćavanje njihovih djela javnosti, žicom ili bežičnim putem, uključujući stavljanje njihovih djela na raspolaganje javnosti tako da im pripadnici javnosti mogu pristupiti s mjesta i u vrijeme koje sami odaberu.”

6 Članak 5. navedene direktive, naslovljen „Iznimke i ograničenja”, u stavku 3. točkama (c) i (d) te u stavku 5. određuje:

„3. Države članice mogu predvidjeti iznimke ili ograničenja prava navedenih u člancima 2. i 3. u sljedećim slučajevima:

[...]

(c) reproduciranje od strane tiska, priopćavanje javnosti ili činjenje dostupnim objavljenih članaka o tekućim gospodarskim, političkim ili vjerskim pitanjima ili radiodifuzijskih emitiranja djela ili drugih predmeta zaštite istog karaktera, u slučajevima kada takvo korištenje nije izričito pridržano, i ako je naveden izvor, uključujući ime autora, ili korištenje djela ili drugih predmeta zaštite radi izvještavanja o tekućim događajima, u opsegu koji odgovara svrsi informiranja javnosti o tekućim događajima, ako je, osim ako to nije moguće, naveden izvor, uključujući ime autora;

(d) doslovno navođenje u svrhe kao što je kritika ili osvrt, uz uvjet da se oni odnose na djelo ili na drugi predmet zaštite koji je već zakonito stavljen na raspolaganje javnosti, da je, osim ako to nije moguće, naveden izvor, uključujući ime autora, i da je njihovo korištenje u skladu s poštenom praksom, i u mjeri opravdanoj svrhom koja se želi postići;

[...]

5. Iznimke i ograničenja predviđeni stavcima 1., 2., 3. i 4. primjenjuju se samo u određenim posebnim slučajevima koji nisu u sukobu s uobičajenim iskorištavanjem djela ili drugog predmeta zaštite i koji bezrazložno ne dovode u pitanje zakonite interese nositelja prava.”

Njemačko pravo

7 Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte – Urheberrechtsgesetz (Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima) od 9. rujna 1965. (BGBl. 1965. I, str. 1273., u daljnjem tekstu: UrhG) u članku 50., naslovljenom „Izvjestavanje o tekućim događajima”, propisuje:

„Radi izvještavanja o tekućim događajima radiodifuzijom ili sličnim tehničkim sredstvima, u novinama, časopisima i drugim publikacijama ili bilo kojem drugom mediju, koji prije svega prenose dnevne događaje, kao i u filmu, dopušteno je reproducirati, distribuirati i priopćavati javnosti, u mjeri opravdanoj svrhom koja se želi postići, djela koja javnost može gledati i slušati tijekom događaja o kojima se izvještava.”

8 Članak 51. UrhG-a, naslovljen „Doslovno navođenje”, glasi kako slijedi:

„Reproduciranje, javno distribuiranje i priopćavanje javnosti, u svrhu doslovnog navođenja, djela koje je već objavljeno dopušteno je u mjeri u kojoj je opseg upotrebe opravdan posebnom svrhom koja se želi postići. Među ostalim, dopušteno je:

1. uključiti pojedinačna djela, nakon njihove objave, u samostalnom znanstvenom djelu u svrhu pojašnjavanja njegova sadržaja;
2. doslovno navođenje odlomaka iz nekog djela, nakon njegove objave, u samostalnom književnom djelu;
3. doslovno navođenje posebnih odlomaka već objavljenog glazbenog djela u samostalnom glazbenom djelu.”

Glavni postupak i prethodna pitanja

9 Savezna Republika Njemačka svaki tjedan sastavlja vojno izvješće o intervencijama Bundeswehra (Savezna vojska, Njemačka) u inozemstvu i o razvoju događaja na područjima intervencije. Ta se izvješća pod nazivom „*Unterrichtung des Parlaments*” (izvješća za Parlament; u daljnjem tekstu: UdP) upućuju određenim zastupnicima Bundestaga (Savezni parlament, Njemačka), odjelima Bundesministeriuma der Verteidigung (Savezno ministarstvo obrane, Njemačka) i drugim saveznim ministarstvima kao i određenim službama pod nadzorom Saveznog ministarstva obrane. UdP-i se smatraju „klasificiranim dokumentima ograničenog pristupa”, što je najniža od četiriju razina povjerljivosti propisanih u njemačkom pravu. Savezna Republika Njemačka istodobno objavljuje sažete verzije UdP-a pod nazivom „*Unterrichtung der Öffentlichkeit*” (izvješća za javnost), koje su javnosti dostupne bez ograničenja.

- 10 Društvo Funke Medien vodi internetski portal dnevnih novina *Westdeutsche Allgemeine Zeitung*. To je društvo 27. rujna 2012. zatražilo pravo pristupa svim UdP-ima sastavljenima u razdoblju od 1. rujna 2001. do 26. rujna 2012. Nadležna tijela odbila su taj zahtjev s obrazloženjem da bi otkrivanje informacija koje ti UdP-i sadržavaju moglo imati pogubne učinke na osjetljive interese savezne vojske u pogledu sigurnosti. S tim u vezi, spomenuta tijela uputila su na izvješća za javnost koja se redovito objavljuju i čine verziju UdP-a koja ne ugrožava navedene interese. Unatoč tomu, društvo Funke Medien na nepoznat je način došlo do velikog dijela UdP-a, koje je djelomično objavilo pod nazivom „*Afghanistan Papiere*” (dokumenti o Afganistanu) i koji su se mogli pregledavati na njegovoj internetskoj stranici u obliku skeniranih pojedinačnih stranica, uz uvodne napomene, dodatne poveznice i poziv na raspravu o temi.
- 11 Savezna Republika Njemačka, koja smatra da je društvo Funke Medien na taj način povrijedilo njezino autorsko pravo na UdP-ima, podnijela je protiv navedenog društva tužbu za prestanak povrede, koju je Landgericht Köln (Zemaljski sud u Kölnu, Njemačka) prihvatio. Žalbu društva Funke Medien odbio je Oberlandesgericht Köln (Visoki zemaljski sud u Kölnu, Njemačka). U okviru revizije koju je podnijelo sudu koji je uputio zahtjev, to je društvo ostalo pri zahtjevu za odbijanje tužbe za propuštanje.
- 12 Sud koji je uputio zahtjev ističe da argumentacija Oberlandesgerichta Köln (Visoki zemaljski sud u Kölnu) počiva na premisi da se UdP-i mogu zaštititi na temelju autorskog prava kao „književna djela” i da nije riječ o službenim tekstovima koji su isključeni iz zaštite tim pravom. Međutim, on naglašava da navedeni sud uopće nije utvrdio konkretna obilježja koja bi dopuštala zaključak o kreativnoj posebnosti UdP-a.
- 13 Međutim, sud koji je uputio zahtjev smatra da nije moguće ukinuti presudu Oberlandesgerichta Köln (Visoki zemaljski sud u Kölnu) i vratiti predmet na ponovno odlučivanje tom sudu kako bi mu se pružila prilika da naknadno provede utvrđenja u tom smislu, ako je povreda autorskog prava na UdP-ima – koju bi valjalo pretpostaviti za potrebe sudskog nadzora u okviru revizije – u svakom slučaju obuhvaćena odredbama o odstupanjima koja se odnose na izvještavanje o tekućim događajima ili na doslovno navođenje i koje su predviđene u člancima 50. i 51. UrhG-a ili ako takvu povredu opravdava sloboda informiranja odnosno sloboda tiska, koje su utvrđene u prvoj i drugoj rečenici članka 5. stavka 1. Grundgesetza für die Bundesrepublik Deutschland (Temeljni zakon Savezne Republike Njemačke) od 23. svibnja 1949. (BGBl 1949. I, str. 1., u daljnjem tekstu: GG) te u članku 11. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja). Naime, prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, u tom bi slučaju o predmetu bilo moguće konačno odlučiti, pri čemu bi spomenuti sud morao izmijeniti presudu Landgerichta Köln (Zemaljski sud u Kölnu) i odbiti tužbu za propuštanje koju je potonjem podnijela Savezna Republika Njemačka.
- 14 U tom pogledu sud koji je uputio zahtjev ocjenjuje da tumačenje članka 2. točke (a), članka 3. stavka 1. i članka 5. stavka 3. točaka (c) i (d) Direktive 2001/29 u vezi s temeljnim pravima, osobito slobodom informiranja i slobodom tiska, nije očito. On se pita, među ostalim, ostavljaju li te odredbe marginu prosudbe za svoje prenošenje u nacionalno pravo. S tim u vezi on ističe da, u skladu sa sudskom praksom Bundesverfassungsgerichta (Savezni ustavni sud, Njemačka), odredbe nacionalnog prava kojima se prenosi direktiva Europske unije treba načelno ocjenjivati isključivo s obzirom na temeljna prava zajamčena u pravu Unije, a ne na ona koja jamči GG, kada ta direktiva državama članicama ne ostavlja nikakvu marginu prosudbe za svoje prenošenje.
- 15 U tim je okolnostima Bundesgerichtshof (Savezni vrhovni sud, Njemačka) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
 - „1. Je li na temelju odredbi prava Unije o isključivom pravu autora na reproduciranje (članak 2. točka (a) Direktive 2001/29) i priopćavanje javnosti, uključujući stavljanje na raspolaganje javnosti (članak 3. stavak 1. Direktive 2001/29) svojih djela, te o iznimkama ili ograničenjima tih prava (članak 5. stavci 2. i 3. Direktive 2001/29) ostavljena margina prosudbe za njihovo prenošenje u nacionalno pravo?

2. Na koji način treba prilikom određivanja dosega iznimaka ili ograničenja, koji su predviđeni u članku 5. stavcima 2. i 3. Direktive 2001/29 i odnose se na isključivo pravo autora na reproduciranje (članak 2. točka (a) Direktive 2001/29) i priopćavanje javnosti, uključujući stavljanje na raspolaganje javnosti (članak 3. stavak 1. Direktive 2001/29) svojih djela, uzeti u obzir temeljna prava iz [Povelje]?
3. Mogu li temeljna prava u pogledu slobode informiranja (članak 11. stavak 1. druga rečenica [Povelje]) ili slobode tiska (članak 11. stavak 2. [Povelje]) opravdati neke druge iznimke ili ograničenja isključivog prava autora na reproduciranje (članak 2. točka (a) Direktive 2001/29) i priopćavanje javnosti, uključujući stavljanje na raspolaganje javnosti (članak 3. stavak 1. Direktive 2001/29) svojih djela, osim iznimaka ili ograničenja predviđenih u članku 5. stavcima 2. i 3. Direktive 2001/29?"

O prethodnim pitanjima

Uvodna razmatranja

- 16 Sud koji je uputio zahtjev ističe da se Oberlandesgericht Köln (Visoki zemaljski sud u Kölnu) – prilikom odbijanja žalbe društva Funke Medien – oslonio na premisu da se UdP-i mogu zaštititi na temelju autorskog prava kao „književna djela”, iako nije proveo posebna utvrđenja u tom smislu koja bi se temeljila na konkretnim obilježjima tih djela koja bi dopuštala zaključak o njihovoj kreativnoj posebnosti.
- 17 S tim u vezi Sud smatra korisnim dati sljedeća pojašnjenja.
- 18 Članak 2. točka (a) i članak 3. stavak 1. Direktive 2001/29 određuju da države članice dodjeljuju autorima isključivo pravo na davanje ovlaštenja ili zabrane izravnog ili neizravnog reproduciranja njihovih „djela”, bilo kojim sredstvima i u bilo kojem obliku, kao i isključivo pravo na davanje ovlaštenja ili zabrane priopćavanja tih „djela” javnosti. Na taj način predmet može biti zaštićen autorskim pravom na temelju Direktive 2001/29 samo ako se može kvalificirati kao „djelo” u smislu njezinih odredbi (vidjeti u tom smislu presudu od 13. studenoga 2018., Levola Hengelo, C-310/17, EU:C:2018:899, t. 34.).
- 19 Kao što to proizlazi iz ustaljene sudske prakse, da bi se predmet mogao kvalificirati kao „djelo”, treba ispunjavati dva kumulativna uvjeta. S jedne strane, dotični predmet mora biti originalan, u smislu da je vlastita intelektualna tvorevina autora. Da bi se intelektualna tvorevina mogla smatrati autorovom, mora odražavati njegovu osobnost, što je slučaj ako je autor uspio izraziti svoje kreativne sposobnosti prilikom stvaranja djela na način da je slobodno i kreativno donosio odluke (vidjeti u tom smislu presudu od 1. prosinca 2011., Painer, C-145/10, EU:C:2011:798, t. 87. do 89.).
- 20 S druge strane, kao „djelo” u smislu Direktive 2001/29 mogu se kvalificirati samo elementi koji su izraz takvog intelektualnog stvaralaštva (presuda od 13. studenoga 2018., Levola Hengelo, C-310/17, EU:C:2018:899, t. 37. i navedena sudska praksa).
- 21 U predmetnom slučaju društvo Funke Medien istaknulo je da se UdP-i ne mogu zaštititi autorskim pravom jer je riječ o izvješćima koja na temelju jednoobraznog modela sastavljaju različiti autori i koja su isključivo činjenične prirode. S druge strane, njemačka je vlada naglasila da je autorskim pravom moguće zaštititi sâmo stvaranje tog jednoobraznog modela.

- 22 Na nacionalnom je sudu da utvrdi mogu li se vojna izvješća poput onih u glavnom postupku ili određeni njihovi elementi kvalificirati kao „djela” u smislu članka 2. točke (a) i članka 3. stavka 1. Direktive 2001/29 i, prema tome, biti zaštićeni autorskim pravom (vidjeti u tom smislu presudu od 16. srpnja 2009., Infopaq International, C-5/08, EU:C:2009:465, t. 48.).
- 23 Da bi to utvrdio, nacionalni sud treba provjeriti je li prilikom pripreme tih izvješća autor mogao slobodno i kreativno donositi odluke koje omogućuju da se čitatelju prenese originalnost dotičnog predmeta zaštite koja proizlazi iz odabira, rasporeda i kombinacije riječi kojima je autor izrazio svoj stvaralački duh na originalan način i postigao rezultat koji je intelektualna tvorevina (vidjeti u tom smislu presudu od 16. srpnja 2009., Infopaq International, C-5/08, EU:C:2009:465, t. 45. do 47.), pri čemu su u tom pogledu irelevantni sami intelektualni naponi i stručno znanje uloženi u sastavljanje spomenutih izvješća (vidjeti po analogiji presudu od 1. ožujka 2012., Football Dataco i dr., C-604/10, EU:C:2012:115, t. 33.).
- 24 Ako su vojna izvješća poput onih u glavnom postupku isključivo informativni dokumenti čiji je sadržaj u bitnome određen informacijama koje uključuje, tako da se one same i njihovo iznošenje u tim izvješćima isprepliću, zbog čega navedena izvješća obilježava njihova puka tehnička funkcija koja isključuje bilo kakvu originalnost, nametnuo bi se zaključak – kako je to nezavisni odvjetnik istaknuo u točki 19. svojeg mišljenja – da autor prilikom sastavljanja takvih izvješća nije mogao izraziti svoj stvaralački duh na originalan način i postići rezultat koji je njegova vlastita intelektualna tvorevina (vidjeti u tom smislu presude od 22. prosinca 2010., Bezpečnostní softwarová asociace, C-393/09, EU:C:2010:816, t. 48. do 50. i od 2. svibnja 2012., SAS Institute, C-406/10, EU:C:2012:259, t. 67. i navedenu sudsku praksu). U takvom bi slučaju nacionalni sud trebao utvrditi da navedena izvješća nisu „djela” u smislu članka 2. točke (a) i članka 3. stavka 1. Direktive 2001/29 i da, prema tome, ne mogu uživati zaštitu koju dodjeljuju te odredbe.
- 25 Slijedom toga, treba smatrati da se vojna izvješća poput onih u glavnom postupku mogu zaštititi autorskim pravom samo pod uvjetom da čine intelektualnu tvorevinu svojeg autora koja odražava njegovu osobnost i koja se izražava kroz njegovo slobodno i kreativno donošenje odluka prilikom sastavljanja spomenutih izvješća, a ispunjenje tog uvjeta mora provjeriti nacionalni sud u svakom pojedinačnom slučaju.
- 26 Na upućena pitanja valja odgovoriti uzimajući u obzir ta razmatranja.

Prvo pitanje

- 27 Uvodno treba istaknuti da je, kao što to proizlazi iz točaka 13. i 14. ove presude, prvo pitanje postavljeno u kontekstu činjenice da sud koji je uputio zahtjev mora za potrebe rješenja spora u glavnom postupku primijeniti pravila koja se odnose na izvještavanje o tekućim događajima i doslovno navođenje, sadržana u člancima 50. i 51. UrhG-a, kojima se prenosi članak 5. stavak 3. točke (c) i (d) Direktive 2001/29.
- 28 Iako sud koji je uputio zahtjev konkretno ne pita Sud o tumačenju te odredbe Direktive 2001/29 – konkretno navodeći da, prema mišljenju Oberlandesgerichte Köln (Visoki zemaljski sud u Kölnu), objava UdP-a na internetskoj stranici društva Funke Medien ne ispunjava uvjete iz članaka 50. i 51. UrhG-a – on ipak dvoji o tome ostavljaju li spomenuta odredba prava Unije kao i članak 2. točka (a) i članak 3. stavak 1. navedene direktive državama članicama određenu marginu prosudbe za njihovo prenošenje, s obzirom na to da, u skladu sa sudskom praksom Bundesverfassungsgerichte (Savezni ustavni sud), odredbe nacionalnog prava kojima se prenosi direktiva Unije treba načelno ocjenjivati isključivo s obzirom na temeljna prava zajamčena u pravu Unije, a ne na ona koja jamči GG, kada ta direktiva državama članicama ne ostavlja nikakvu marginu prosudbe za svoju provedbu.

- 29 U tim okolnostima sud koji je uputio zahtjev svojim prvim pitanjem u biti pita treba li članak 2. točku (a) i članak 3. stavak 1. Direktive 2001/29, s jedne strane, te drugi primjer iz članka 5. stavka 3. točke (c) i članak 5. stavak 3. točku (d) te direktive, s druge strane, tumačiti na način da čine mjere potpunog usklađivanja.
- 30 U tom smislu važno je podsjetiti na to da na temelju načela nadređenosti prava Unije, koje je ključno obilježje njezina pravnog poretka, činjenica da se država članica poziva na odredbe nacionalnog prava, makar one bile i ustavne, ne može utjecati na učinak prava Unije na državnom području te države (presuda od 26. veljače 2013., Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, t. 59.).
- 31 U vezi s tim treba naglasiti da – s obzirom na činjenicu da je prenošenje direktive u državi članici u svakom slučaju obuhvaćeno situacijom iz članka 51. Povelje, u kojoj države članice provode pravo Unije – tijekom tog prenošenja valja dosegnuti razinu zaštite temeljnih prava propisanu Poveljom, neovisno o margini prosudbe kojom države članice tada raspolažu.
- 32 Imajući u vidu navedeno, u situacijama u kojima radnje država članica nisu u potpunosti određene pravom Unije i u kojima se nacionalnom odredbom ili mjerom provodi to pravo u smislu članka 51. stavka 1. Povelje, nacionalna tijela i sudovi mogu primijeniti i nacionalne standarde zaštite temeljnih prava, pod uvjetom da pritom ne ugroze razinu zaštite predviđenu Poveljom, kako je tumači Sud, te nadređenost, jedinstvo i djelotvornost prava Unije (presude od 26. veljače 2013., Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, t. 60. i Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, t. 29.).
- 33 Na taj način nacionalni sudovi i tijela postupaju u skladu s pravom Unije kada spomenutu primjenu nacionalnih standarda uvjetuju okolnošću da – kako je to istaknuo sud koji je uputio zahtjev – odredbe direktive „ostavljaju marginu prosudbe za svoje prenošenje u nacionalno pravo”, ako se ta okolnost shvaća kao namjera da se spomenutim odredbama postigne određeni stupanj usklađivanja, pri čemu navedena primjena dolazi u obzir samo ako se tim odredbama ne provodi potpuno usklađivanje.
- 34 U predmetnom slučaju valja istaknuti da je cilj Direktive 2001/29 usklađivanje samo određenih aspekata autorskog prava i srodnih prava, pri čemu veći broj njezinih odredbi ujedno otkriva namjeru Unijina zakonodavca da državama članicama osigura marginu prosudbe prilikom njezine provedbe (vidjeti u tom smislu presudu od 5. ožujka 2015., Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, t. 57.).
- 35 Kada je, kao prvo, riječ o isključivim pravima nositelja, navedenima u članku 2. točki (a) i članku 3. stavku 1. Direktive 2001/29, u točki 18. ove presude istaknuto je da se u tim odredbama propisuje da države članice dodjeljuju autorima isključivo pravo na davanje ovlaštenja ili zabrane izravnog ili neizravnog reproduciranja njihovih djela, bilo kojim sredstvima i u bilo kojem obliku, kao i isključivo pravo na davanje ovlaštenja ili zabrane priopćavanja tih djela javnosti.
- 36 U navedenim se odredbama na taj način nedvosmisleno definiraju isključiva prava reproduciranja i priopćavanja djela javnosti, koja u Uniji uživaju nositelji autorskog prava. Osim toga, spomenute odredbe nisu ničim uvjetovane niti je za njihovu primjenu odnosno za ostvarenje njihovih učinaka potrebno donošenje bilo kakvog akta.
- 37 Sud je u tom pogledu već ocijenio da je navedenim odredbama uspostavljen usklađen pravni okvir koji osigurava visoku i ujednačenu zaštitu prava reproduciranja i priopćavanja javnosti (mišljenje 3/15 (Ugovor iz Marakeša o pristupu objavljenim djelima) od 14. veljače 2017., EU:C:2017:114, t. 119. i navedena sudska praksa; vidjeti također, kada je riječ o pravu priopćavanja javnosti, presude od 13. veljače 2014., Svensson i dr., C-466/12, EU:C:2014:76, t. 41. i od 1. ožujka 2017., ITV Broadcasting i dr., C-275/15, EU:C:2017:144, t. 22. i navedenu sudsku praksu).

- 38 Iz toga slijedi da članak 2. točka (a) i članak 3. stavak 1. Direktive 2001/29 čine mjere potpunog usklađivanja materijalnog sadržaja u njima navedenih prava (vidjeti po analogiji, kada je riječ o isključivom pravu nositelja žiga Europske unije, presude od 20. studenoga 2001., Zino Davidoff i Levi Strauss, C-414/99 do C-416/99, EU:C:2001:617, t. 39. i od 12. studenoga 2002., Arsenal Football Club, C-206/01, EU:C:2002:651, t. 43.).
- 39 Kao drugo, valja podsjetiti na to da se u članku 5. stavcima 2. i 3. Direktive 2001/29, kao što to proizlazi iz njezine uvodne izjave 32., predviđa popis iznimaka i ograničenja isključivih prava reproduciranja i priopćavanja javnosti.
- 40 U tom pogledu iz sudske prakse Suda proizlazi da širinu margine prosudbe kojom raspolažu države članice prilikom prenošenja u nacionalno pravo iznimke ili posebnog ograničenja iz članka 5. stavka 2. ili 3. Direktive 2001/29 valja ocjenjivati od slučaja do slučaja, osobito s obzirom na tekst odredbe o kojoj je riječ (vidjeti u tom smislu presude od 21. listopada 2010., Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, t. 36.; od 3. rujna 2014., Deckmyn i Vrijheidsfonds, C-201/13, EU:C:2014:2132, t. 16. i od 22. rujna 2016., Microsoft Mobile Sales International i dr., C-110/15, EU:C:2016:717, t. 27.; mišljenje 3/15 (Ugovor iz Marakeša o pristupu objavljenim djelima) od 14. veljače 2017., EU:C:2017:114, t. 116.) i stupanj usklađivanja iznimaka i ograničenja što ga je predvidio Unijin zakonodavac ovisno o njihovu utjecaju na dobro funkcioniranje unutarnjeg tržišta, kako je to navedeno u uvodnoj izjavi 31. Direktive 2001/29.
- 41 U skladu s drugim primjerom iz članka 5. stavka 3. točke (c) i s člankom 5. stavkom 3. točkom (d) Direktive 2001/29, u njima navedene iznimke i ograničenja odnose se na „korištenje djela ili drugih predmeta zaštite radi izvještavanja o tekućim događajima, u opsegu koji odgovara svrsi informiranja javnosti o tekućim događajima, ako je, osim ako to nije moguće, naveden izvor, uključujući ime autora” te na „doslovno navođenje u svrhe kao što je kritika ili osvrt, uz uvjet da se oni odnose na djelo ili na drugi predmet zaštite koji je već zakonito stavljen na raspolaganje javnosti, da je, osim ako to nije moguće, naveden izvor, uključujući ime autora, i da je njihovo korištenje u skladu s poštenom praksom, i u mjeri opravdanoj svrhom koja se želi postići”.
- 42 Kao što to proizlazi iz njezina sadržaja, navedenom se odredbom ne provodi potpuno usklađivanje dosega iznimaka odnosno ograničenja koje sadržava.
- 43 Naime, s jedne strane, iz upotrebe izrazâ „u opsegu koji odgovara svrsi informiranja javnosti o tekućim događajima” i „u skladu s poštenom praksom, i u mjeri opravdanoj svrhom koja se želi postići” u drugom primjeru iz članka 5. stavka 3. točke (c) i u članku 5. stavku 3. točki (d) Direktive 2001/29 proizlazi da države članice prilikom prenošenja te odredbe i primjene odredbi nacionalnog prava kojima se ona provodi raspolažu širokom marginom prosudbe koja im omogućava odvagivanje postojećih interesa. S druge strane, u članku 5. stavku 3. točki (d) te direktive propisuje se, kada je riječ o slučajevima u kojima je moguće doslovno navođenje, samo njihov ogleđni popis, što potvrđuje upotreba izraza „u svrhe kao što je kritika ili osvrt”.
- 44 Navedenu marginu prosudbe potvrđuje zakonodavna aktivnost koja je prethodila donošenju Direktive 2001/29. Tako iz obrazloženja Prijedloga direktive Europskog parlamenta i Vijeća o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu od 10. prosinca 1997. (COM(97) 628 *final*), koje se odnosi na ograničenja trenutačno predviđena u članku 5. stavku 3. točkama (c) i (d) Direktive 2001/29, proizlazi da ta ograničenja, s obzirom na njihovu ograničenu gospodarsku važnost, ne treba detaljno uređivati u spomenutoj odredbi – formulirani su samo minimalni uvjeti za njihovu primjenu – i da podrobniju definiciju uvjeta za primjenu tih iznimaka odnosno ograničenja valja prepustiti državama članicama, uz poštovanje okvira utvrđenog navedenom odredbom.

- 45 Unatoč navedenom, margina prosudbe država članica prilikom provedbe drugog primjera iz članka 5. stavka 3. točke (c) i provedbe članka 5. stavka 3. točke (d) Direktive 2001/29 ograničena je na više načina.
- 46 Kao prvo, Sud je u više navrata ocijenio da se margina prosudbe kojom raspoložu države članice prilikom provedbe iznimaka i ograničenja propisanih u članku 5. stavcima 2. i 3. Direktive 2001/29 mora izvršavati u granicama određenima pravom Unije, što podrazumijeva da države članice nisu uvijek slobodne odrediti sve parametre tih iznimaka i ograničenja na neusklađen način (vidjeti u tom smislu presude od 6. veljače 2003., SENA, C-245/00, EU:C:2003:68, t. 34.; od 1. prosinca 2011., Painer, C-145/10, EU:C:2011:798, t. 104. i od 3. rujna 2014., Deckmyn i Vrijheidsfonds, C-201/13, EU:C:2014:2132, t. 16.; mišljenje 3/15 (Ugovor iz Marakeša o pristupu objavljenim djelima) od 14. veljače 2017., EU:C:2017:114, t. 122.).
- 47 Sud je tako naglasio da je mogućnost država članica da provode iznimke od usklađenih pravila iz članka 2. i 3. Direktive 2001/29 odnosno njihova ograničenja u velikoj mjeri uređena zahtjevima prava Unije (vidjeti u tom smislu mišljenje 3/15 (Ugovor iz Marakeša o pristupu objavljenim djelima) od 14. veljače 2017., EU:C:2017:114, t. 126.).
- 48 Konkretnije, države članice u svojem zakonodavstvu mogu predvidjeti iznimku ili ograničenje iz članka 5. stavaka 2. i 3. Direktive 2001/29 samo ako poštuju sve uvjete navedene u toj odredbi (vidjeti po analogiji mišljenje 3/15 (Ugovor iz Marakeša o pristupu objavljenim djelima) od 14. veljače 2017., EU:C:2017:114, t. 123. i navedenu sudsku praksu).
- 49 S tim u vezi države članice također su dužne poštovati opća načela prava Unije, među kojima i načelo proporcionalnosti, iz kojeg proizlazi da donesene mjere moraju biti prikladne za ostvarenje cilja kojem se teži i ne smiju prekoračivati ono što je nužno za njegovo ostvarenje (presuda od 1. prosinca 2011., Painer, C-145/10, EU:C:2011:798, t. 105. i 106.).
- 50 Kao drugo, Sud je podsjetio na to da se margina prosudbe koju države članice uživaju prilikom provedbe iznimaka i ograničenja iz članka 5. stavaka 2. i 3. Direktive 2001/29 ne može koristiti na način koji ugrožava ciljeve te direktive, kojima se, kao što to proizlazi iz njezinih uvodnih izjava 1. i 9., želi ostvariti visoka razina zaštite u korist autora i dobro funkcioniranje unutarnjeg tržišta (vidjeti u tom smislu presude od 1. prosinca 2011., Painer, C-145/10, EU:C:2011:798, t. 107. i od 10. travnja 2014., ACI Adam i dr., C-435/12, EU:C:2014:254, t. 34.; mišljenje 3/15 (Ugovor iz Marakeša o pristupu objavljenim djelima) od 14. veljače 2017., EU:C:2017:114, t. 124. i navedenu sudsku praksu).
- 51 S obzirom na to, države članice također moraju u okviru spomenute provedbe očuvati koristan učinak tako utvrđenih iznimaka i ograničenja te poštovati njihovu svrhu (vidjeti u tom smislu presude od 4. listopada 2011., Football Association Premier League i dr., C-403/08 i C-429/08, EU:C:2011:631, t. 163. i od 3. rujna 2014., Deckmyn i Vrijheidsfonds, C-201/13, EU:C:2014:2132, t. 23.), kako bi osigurale pravednu ravnotežu prava i interesa između različitih kategorija nositelja prava kao i između različitih kategorija nositelja prava i korisnika predmeta zaštite, kako je to navedeno u uvodnoj izjavi 31. spomenute direktive.
- 52 Kao treće, margina prosudbe kojom raspoložu države članice prilikom provedbe iznimaka i ograničenja iz članka 5. stavaka 2. i 3. Direktive 2001/29 također je ograničena njezinim člankom 5. stavkom 5., koji uvođenje takvih iznimaka ili ograničenja podređuje trima uvjetima, odnosno tomu da se one primjenjuju samo u određenim posebnim slučajevima, da nisu u sukobu s uobičajenim iskorištavanjem djela i da bezrazložno ne dovode u pitanje legitimne interese nositelja autorskog prava (mišljenje 3/15 (Ugovor iz Marakeša o pristupu objavljenim djelima) od 14. veljače 2017., EU:C:2017:114, t. 125. i navedena sudska praksa).

- 53 Naposljetku, kao četvrto, kako je to navedeno u točki 31. ove presude, načela utvrđena u Povelji primjenjuju se na države članice kada provode pravo Unije. Stoga je na potonjima da se prilikom prenošenja iznimaka i ograničenja navedenih u članku 5. stavcima 2. i 3. Direktive 2001/29 skrbe o tome da se oslone na njihovo tumačenje koje omogućava osiguravanje pravedne ravnoteže između različitih temeljnih prava zaštićenih pravim poretom Unije (presude od 27. ožujka 2014., UPC Telekabel Wien, C-314/12, EU:C:2014:192, t. 46. i od 18. listopada 2018., Bastei Lübbe, C-149/17, EU:C:2018:841, t. 45. i navedena sudska praksa; vidjeti također po analogiji presudu od 26. rujna 2013., IBV & Cie, C-195/12, EU:C:2013:598, t. 48. i 49. i navedenu sudsku praksu).
- 54 S obzirom na prethodna razmatranja, na prvo pitanje valja odgovoriti tako da članak 2. točku (a) i članak 3. stavak 1. Direktive 2001/29 treba tumačiti na način da čine mjere potpunog usklađivanja materijalnog sadržaja u njima navedenih prava. Drugi primjer iz točke (c) i točku (d) stavka 3. članka 5. te direktive treba tumačiti na način da ne čine mjere potpunog usklađivanja dosega u njima sadržanih iznimaka i ograničenja.

Treće pitanje

- 55 Svojim trećim pitanjem, koje treba razmotriti kao drugo po redu, sud koji je uputio zahtjev u biti pita može li se slobodama informiranja i tiska iz članka 11. Povelje – izvan iznimaka i ograničenja predviđenih u članku 5. stavcima 2. i 3. Direktive 2001/29 – opravdati odstupanje od autorovih isključivih prava na reproduciranje i priopćavanje javnosti, navedenih u članku 2. točki (a) i članku 3. stavku 1. spomenute direktive.
- 56 Uvodno treba istaknuti da iz obrazloženja Prijedloga COM(97) 628 *final* i iz uvodne izjave 32. Direktive 2001/29 proizlazi da je popis iznimaka i ograničenja koje sadržava članak 5. te direktive iscrpan, što je Sud, uostalom, u više navrata naglasio (presude od 16. studenoga 2016., Soulier i Doke, C-301/15, EU:C:2016:878, t. 34. i od 7. kolovoza 2018., Renckhoff, C-161/17, EU:C:2018:634, t. 16.).
- 57 Kao što to proizlazi iz uvodnih izjava 3. i 31. Direktive 2001/29, cilj njome provedenog usklađivanja jest održavanje – osobito u digitalnom okruženju – pravedne ravnoteže između, s jedne strane, interesa nositelja autorskog prava i srodnih prava da se zaštite njihova prava intelektualnog vlasništva, zajamčena člankom 17. stavkom 2. Povelje, i, s druge strane, zaštite interesa i temeljnih prava korisnika predmeta zaštite, osobito njihove slobode izražavanja i informiranja, zajamčene člankom 11. Povelje, kao i javnog interesa (vidjeti u tom smislu presudu od 7. kolovoza 2018., Renckhoff, C-161/17, EU:C:2018:634, t. 41.).
- 58 Sama Direktiva 2001/29 nudi mehanizme koji omogućavaju pronalaženje pravedne ravnoteže između spomenutih različitih prava i interesa, tako što, s jedne strane, u člancima 2. do 4. definira isključiva prava nositelja i, s druge strane, u članku 5. iznimke i ograničenja tih prava koje države članice mogu ili moraju prenijeti u svoje pravo, pri čemu je nužno da se ti mehanizmi konkretiziraju nacionalnim mjerama za prenošenje te direktive te njezinom primjenom od nacionalnih tijela (vidjeti u tom smislu presudu od 29. siječnja 2008., Promusicae, C-275/06, EU:C:2008:54, t. 66. i navedenu sudsku praksu).
- 59 Sud je u više navrata ocijenio da temeljna prava koja su trenutačno utvrđena u Povelji, čije poštovanje osigurava Sud, proizlaze iz ustavnih tradicija zajedničkih državama članicama kao i iz smjernica koje pružaju međunarodni instrumenti za zaštitu ljudskih prava u kojima su države članice sudjelovale ili su im pristupile (vidjeti u tom smislu presudu od 27. lipnja 2006., Parlament/Vijeće, C-540/03, EU:C:2006:429, t. 35. i navedenu sudsku praksu).
- 60 Kada je riječ o iznimkama i ograničenjima propisanim u drugom primjeru članka 5. stavka 3. točke (c) i u članku 5. stavku 3. točki (d) Direktive 2001/29, o kojima dvoji sud koji je uputio zahtjev, valja naglasiti da je njihov konkretan cilj dati prednost izvršavanju prava na slobodu izražavanja korisnika predmeta zaštite i na slobodu tiska – koje je od posebne važnosti kada je zaštićeno kao temeljno

pravo – u odnosu na autorov interes da se usprotivi korištenju svojeg djela, pri čemu se tom autoru jamči pravo da u pravilu zahtijeva navođenje svojeg imena (vidjeti u tom smislu presudu od 1. prosinca 2011., Painer, C-145/10, EU:C:2011:798, t. 135.).

- 61 Pravednoj ravnoteži, navedenoj u točkama 51. i 57. ove presude, također pridonosi članak 5. stavak 5. te direktive, koji – kako je to naglašeno u točki 52. ove presude – zahtijeva da se iznimke i ograničenja iz članka 5. stavaka 1. do 4. spomenute direktive primjenjuju samo u određenim posebnim slučajevima koji nisu u sukobu s uobičajenim iskorištavanjem djela ili drugog predmeta zaštite i koji ne dovode bezrazložno u pitanje legitimne interese nositelja prava.
- 62 Dopustiti u tim okolnostima – unatoč izričitoj namjeri Unijina zakonodavca, navedenoj u točki 56. ove presude – da svaka država članica uvede odstupanja od autorovih isključivih prava navedenih u člancima 2. do 4. Direktive 2001/29, izvan iznimaka i ograničenja iscrpno navedenih u njezinu članku 5., ugrozilo bi djelotvornost usklađivanja autorskog prava i srodnih prava provedenog navedenom direktivom kao i cilj pravne sigurnosti kojem ona teži (presuda od 13. veljače 2014., Svensson i dr., C-466/12, EU:C:2014:76, t. 34. i 35.). Naime, iz uvodne izjave 31. te direktive izričito proizlazi da postojeće razlike u pogledu iznimaka i ograničenja pojedinih radnji podvrgnutih ograničenjima izravno negativno utječu na funkcioniranje unutarnjeg tržišta u području autorskog prava i srodnih prava, zbog čega se popisom iznimaka i ograničenja sadržanim u članku 5. Direktive 2001/29 nastoji osigurati njegovo dobro funkcioniranje.
- 63 Nadalje, kao što to proizlazi iz uvodne izjave 32. te direktive, države članice dužne su dosljedno primjenjivati te iznimke i ograničenja. Međutim, zahtjev za dosljednošću njihove primjene ne bi bilo moguće zadovoljiti kad bi države članice bile slobodne predvidjeti i neke druge iznimke i ograničenja osim onih izričito predviđenih u Direktivi 2001/29 (vidjeti u tom smislu presudu od 12. studenoga 2015., Hewlett-Packard Belgium, C-572/13, EU:C:2015:750, t. 38. i 39.), s obzirom na to da je Sud, osim toga, već naglasio da nijedna odredba Direktive 2001/29 ne predviđa mogućnost da države članice prošire doseg navedenih iznimaka ili ograničenja (vidjeti u tom smislu presudu od 10. travnja 2014., ACI Adam i dr., C-435/12, EU:C:2014:254, t. 27.).
- 64 S obzirom na prethodna razmatranja, na treće pitanje valja odgovoriti tako da se slobodama informiranja i tiska, navedenima u članku 11. Povelje, ne može opravdati odstupanje od autorovih isključivih prava na reproduciranje i priopćavanje javnosti iz članka 2. točke (a) i članka 3. stavka 1. Direktive 2001/29, izvan iznimaka i ograničenja predviđenih u njezinu članku 5. stavcima 2. i 3.

Drugo pitanje

- 65 Svojim drugim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita može li se nacionalni sud – prilikom odvagivanja koje je dužan provesti između, s jedne strane, autorovih isključivih prava iz članka 2. točke (a) i članka 3. stavka 1. Direktive 2001/29 i, s druge strane, prava korisnika predmeta zaštite iz odredaba o odstupanju sadržanih u drugom primjeru iz članka 5. stavka 3. točke (c) te u članku 5. stavku 3. točki (d) te direktive – udaljiti od uskog tumačenja potonjih odredbi i ponuditi ono koje u cijelosti uzima u obzir nužnost poštovanja slobode izražavanja i informiranja, koju jamči članak 11. Povelje.
- 66 U tom pogledu sud koji je uputio zahtjev dvoji o mogućnosti primjene drugog primjera iz članka 5. stavka 3. točke (c) Direktive 2001/29 na predmetni slučaj u kojem se društvo Funke Medien koristilo UDP-ima, zato što to društvo njihovu objavu nije popratilo nikakvim zasebnim aktom izvještavanja.
- 67 Kao što je to navedeno u točki 53. ove presude, na državama je članicama da se prilikom prenošenja iznimaka i ograničenja navedenih u članku 5. stavcima 2. i 3. Direktive 2001/29 skrbe o tome da se oslone na njihovo tumačenje koje omogućava osiguravanje pravedne ravnoteže između različitih temeljnih prava zaštićenih pravnim poretkom Unije.

- 68 Nadalje, kao što je to Sud u više navrata ocijenio, prilikom provedbe mjera za prenošenje te direktive na tijelima i sudovima država članica jest dužnost ne samo da svoje nacionalno pravo tumače u skladu s tom direktivom nego i da ga ne tumače na način koji bi bio protivan navedenim temeljnim pravima ili drugim općim načelima prava Unije (vidjeti u tom smislu presude od 29. siječnja 2008., *Promusicae*, C-275/06, EU:C:2008:54, t. 70.; od 27. ožujka 2014., *UPC Telekabel Wien*, C-314/12, EU:C:2014:192, t. 46. i od 16. srpnja 2015., *Coty Germany*, C-580/13, EU:C:2015:485, t. 34.).
- 69 Doista, kao što to navodi sud koji je uputio zahtjev, odstupanje od općeg pravila načelno valja usko tumačiti.
- 70 Međutim, iako je članak 5. Direktive 2001/29 formalno naslovljen „Iznimke i ograničenja”, treba istaknuti da same te iznimke i ograničenja sadržavaju prava u korist korisnika djela ili drugih predmeta zaštite (vidjeti u tom smislu presudu od 11. rujna 2014., *Eugen Ulmer*, C-117/13, EU:C:2014:2196, t. 43.). Osim toga, poseban je cilj navedenog članka, kako je to navedeno u točki 51. ove presude, osigurati pravednu ravnotežu između, s jedne strane, prava i interesa nositelja prava, koji se široko tumače (vidjeti u tom smislu presudu od 16. studenoga 2016., *Soulier i Doke*, C-301/15, EU:C:2016:878, t. 30. i 31. i navedenu sudsku praksu), i, s druge strane, prava i interesa korisnika djela ili drugih predmeta zaštite.
- 71 Iz toga proizlazi da tumačenje iznimaka i ograničenja iz članka 5. Direktive 2001/29 mora omogućiti – kako je to navedeno u točki 51. ove presude – očuvanje njihova korisnog učinka i poštovanje njihove svrhe, pri čemu je taj zahtjev posebno važan kada se tim iznimkama i ograničenjima nastoji, kao u slučaju onih iz članka 5. stavka 3. točaka (c) i (d) Direktive 2001/29, osigurati poštovanje temeljnih sloboda.
- 72 S tim u vezi važno je, s jedne strane, dodati da je zaštita prava intelektualnog vlasništva nesumnjivo utvrđena u članku 17. stavku 2. Povelje. Međutim, iz te odredbe odnosno iz sudske prakse Suda nipošto ne proizlazi da je spomenuto pravo nedodirljivo i da je stoga potrebno osigurati njegovu zaštitu na apsolutan način (presude od 24. studenoga 2011., *Scarlet Extended*, C-70/10, EU:C:2011:771, t. 43.; od 16. veljače 2012., *SABAM*, C-360/10, EU:C:2012:85, t. 41. i od 27. ožujka 2014., *UPC Telekabel Wien*, C-314/12, EU:C:2014:192, t. 61.).
- 73 S druge strane, u točki 60. ove presude navedeno je da je cilj članka 5. stavka 3. točaka (c) i (d) Direktive 2001/29 dati prednost izvršavanju prava na slobodu izražavanja korisnika predmeta zaštite i na slobodu tiska, zajamčenom u članku 11. Povelje. U tom pogledu valja istaknuti da se – s obzirom na to da Povelja sadržava prava koja odgovaraju pravima zajamčenima Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisanom u Rimu 4. studenoga 1950. (u daljnjem tekstu: EKLJP) – člankom 52. stavkom 3. Povelje nastoji osigurati nužna usklađenost između u njoj sadržanih prava i odgovarajućih prava zajamčenih EKLJP-om a da to ne ugrožava autonomnost prava Unije i Suda Europske unije (vidjeti po analogiji presude od 15. veljače 2016., *N.*, C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, t. 47. i od 26. rujna 2018., *Staatssecretaris van Veiligheid en justitie (Suspendivni učinak žalbe)*, C-180/17, EU:C:2018:775, t. 31. i navedenu sudsku praksu). Članak 11. Povelje sadržava prava koja odgovaraju pravima zajamčenima člankom 10. stavkom 1. EKLJP-a (vidjeti u tom smislu presudu od 14. veljače 2019., *Buivids*, C-345/17, EU:C:2019:122, t. 65. i navedenu sudsku praksu).
- 74 Kao što to proizlazi iz njegove sudske prakse, Europski sud za ljudska prava – u svrhu odvagivanja između autorskog prava i prava na slobodu izražavanja – naglasio je, među ostalim, potrebu uzimanja u obzir činjenice da je od osobite važnosti vrsta „govora” ili informacije o kojoj je riječ, osobito u okviru političke debate odnosno rasprave o općem interesu (vidjeti u tom smislu presudu ESLJP-a od 10. siječnja 2013., *Ashby Donald i dr. protiv Francuske*, CE:ECHR:2013:0110JUD 003676908, t. 39.).
- 75 U predmetnom slučaju iz spisa podnesenog Sudu proizlazi da društvo Funke Medien ne samo da je objavilo UdP-e na svojoj internetskoj stranici nego ih je također prikazalo u sistematiziranom obliku, uz uvodne napomene, dodatne poveznice i poziv na raspravu o temi. U tim okolnostima – pod

pretpostavkom da UdP-e treba kvalificirati kao „djela” u smislu članka 2. točke (a) i članka 3. stavka 1. Direktive – treba smatrati da objava tih dokumenata može predstavljati „korištenje djela [...] radi izvještavanja o tekućim događajima” u smislu drugog primjera iz članka 5. stavka 3. točke (c) Direktive 2001/29. Ta se objava stoga može obuhvatiti tom odredbom, ako se ispune ostali u njoj propisani uvjeti, a što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri.

- 76 S obzirom na prethodna razmatranja, na drugo pitanje valja odgovoriti tako da se nacionalni sud – prilikom odvagivanja koje je dužan provesti, s obzirom na sve okolnosti predmeta o kojem je riječ, između, s jedne strane, autorovih isključivih prava iz članka 2. točke (a) i članka 3. stavka 1. Direktive 2001/29 i, s druge strane, prava korisnika predmeta zaštite iz odredaba o odstupanju sadržanih u drugom primjeru iz članka 5. stavka 3. točke (c) te u članku 5. stavku 3. točki (d) te direktive – mora osloniti na tumačenje tih odredbi koje je, uz istodobno poštovanje njihova teksta i očuvanje njihova korisnog učinka, u potpunosti usklađeno s temeljnim pravima koja jamči Povelja.

Troškovi

- 77 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (veliko vijeće) odlučuje:

- 1. Članak 2. točku (a) i članak 3. stavak 1. Direktive 2001/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu treba tumačiti na način da čine mjere potpunog usklađivanja materijalnog sadržaja u njima navedenih prava. Drugi primjer iz točke (c) i točku (d) stavka 3. članka 5. te direktive treba tumačiti na način da ne čine mjere potpunog usklađivanja dosega u njima sadržanih iznimaka i ograničenja.**
- 2. Slobodama informiranja i tiska, navedenima u članku 11. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, ne može se opravdati odstupanje od autorovih isključivih prava na reproduciranje i priopćavanje javnosti iz članka 2. točke (a) i članka 3. stavka 1. Direktive 2001/29, izvan iznimaka i ograničenja predviđenih u njezinu članku 5. stavicima 2. i 3.**
- 3. Nacionalni sud – prilikom odvagivanja koje je dužan provesti, s obzirom na sve okolnosti predmeta o kojem je riječ, između, s jedne strane, autorovih isključivih prava iz članka 2. točke (a) i članka 3. stavka 1. Direktive 2001/29 i, s druge strane, prava korisnika predmeta zaštite iz odredaba o odstupanju sadržanih u drugom primjeru iz članka 5. stavka 3. točke (c) te u članku 5. stavku 3. točki (d) te direktive – mora se osloniti na tumačenje tih odredbi koje je, uz istodobno poštovanje njihova teksta i očuvanje njihova korisnog učinka, u potpunosti usklađeno s temeljnim pravima koja jamči Povelja Europske unije o temeljnim pravima.**

Potpisi